

PARYS, den 13. Julij.

De zitting van de kamer der afgevaardigden van heden is vrij onstuimig geweest. Er werd rapport uitgebragt op drie verzoekschriften om herstel der nationale garde van Parijs. De regter zijde, versterkt door eenige leden van het linker centrum, heeft belet, dat daarover eenige beraadslaging plaats had; hoe de linker zijde ook roepen mogt over het onbetamelijke van zoodanige handelwijze.

— Een der tijdschriften van de Jezuiten geeft te kennen, dat men allezins verwacht, dat de bisschoppen, die zich te Parijs bevinden, maatregelen naar vereisch der tegenwoordige omstandigheden zullen nemen. « In den ouden tijd, zegt hetzelfde, zou men gewis zijne weeklagen voor den voet des troons uitgestort hebben, met het gegrond vooruitzicht op herstel; doch thans kan men van dit middel niet hetzelfde verwachten. Wie weet niet, dat een constitutioneel Koning alleen door verantwoordelijke ministers handelt, die van wetgevendé kamers afhankelijk zijn, op hare beurt weder afhankelijk van de openbare meening, bij welke heden ten dage, met der daad, de soevereine magt huisvest? Ook mag men het daarvoor houden, dat de bisschoppen het ware middel, om eene sterke en heilzame oppositie tegen de heerschappij van de anti-katholieke partij te vormen, zullen achten te zijn, het woord tot het algemeen te voeren, niet alleen, maar het geloof in beweging te brengen van zoo vele millioenen Franschen, wier diebaarste belangen zoo zeer gekrenkt zijn, en in naam der vervolgde godsdienst den ijver en de geestkracht bij het volk op te wekken.» Men schijnt dus pogingen te willen aanwenden om eene nieuwe *ligue* te vormen.

— In eene der laatste zittingen van de kamer der afgevaardigden, heeft de minister van justitie de genomene maatregelen tegen de jezuiten-scholen nader verdedigd. Naar de bestaande wetten, zeide hij, moesten deze maatregelen genomen worden. Het staatsregt in Frankrijk brengt mede, dat verzeenerlei congregatiën van mannen zonder toestemming der regering bestaan mogen. Oudtijds was dit reeds een grondregel, en bij de wetten, welke, na de omwenteling gemaakt zijn, heeft men steeds aan dit beginsel vastgehouden. En toen, na de troonsherstelling, in 1825, de vraag over de vrouwenkloosters behandeld werd, erkenden 's Konings ministers plegtiglijk, dat geene congregatiën van mannen bestaan konden, zonder bij eene wet toegestaan te zijn. Uit toegevendheid heeft het gouvernement het bestaan van onderscheidene zoodanige geslachten geduld, zoo lang het gebied der wetten niet hebben aangerand, zoo lang zij niet bevestigd hebben een ligchaam te vormen, dat boven de wet verheven was. Dan het gerucht verspreidde zich, en herhaalde klachten bevestigden het, dat er geslachten waren opgericht, waar, onbekende leeraars beginselen onderwezen, die de kweekelingen ontrouw aan den Koning konden maken. De zaak werd onderzocht en men bevond, dat men inderdaad niet te doen had met eenige geestelijken, die afgezonderd van de wereld leefden, en in hunne stille afzondering de wetenschappen beoefenden; maar met genootschappen, die een vreemd opperhoofd erkenden, en de volmagt van dien generaal noodig hadden om ook maar de geringste wijziging te doen, en de minste herstelling aan eenige van hunne huizen te doen.

« Wat moesten de ministers in dien staat van zaken doen? Moesten zij niet tot den Koning zeggen: « Siré, daar zijn 's lands wetten, wij zouden strafwaardig wezen, indien wij de volledige uitvoering daarvan niet innemen. « Dit nu hebben de ministers gedaan, en de Koning heeft de gegrondheid van hunne vertoogen erkend.» De minister eindigde zijne rede met het doel der Koninklijke ordonnantie omtrent de seminarieën te ontwikkelen.

— Het onderwerp waarover thans het meest gesproken wordt, is de beschuldiging tegen de vorige ministers. Sommigen meenden, dat de commissie van onderzoek van de kamer der afgevaardigden eerst in de volgende sessie rapport zou uitbrengen; dan zij heeft met zoo veel ijver aan hare taak gearbeid, dat zij waarschijnlijk binnen kort verslag zal kunnen doen.

Het blijkt meer en meer, dat de heer de Villèle en de zijnen eene miskenning omtrent de kamer der pairs hebben gemaakt. Daar dachten zij, door de gelijktijdige benoeming van 76 nieuwe leden, hunnen invloed volkomen verzekerd te hebben. Intusschen wagen het slechts eenige pairs hun de schaffing der erkentelijkheid voor ontvangene diensten of der oude vriendschap te betalen; de meesten zonderen zich van hen af en het is te bespeuren, dat zij de waardigheid der kamer gekrenkt achten door het binnenwerpen van zoo vele nieuwelingen, die de vorige ministers als hunne aanhangers beschouwden. Hun stelsel van bestuur schijnt zich bij dezen ook meer en meer in een ongunstig licht te vertoonen. Dit is zeker, dat de oude leden van de kamer der pairs zich meer en meer bijeenvoegen, en de nieuwe eenigzins op zich zelve te komen te staan.

BRUSSEL, den 13. Julij.

De staten der provincie Luik hebben besloten, aan den Koning een adres aan te bieden, ten einde de belasting op het gemaal moge afgeschaft

worden; alsmede Hoogstdenzelve, bij een ander adres, het herstel van de jurij te verzoeken. In de zitting van den 11. zijn deze adressen gelezen en goedgekeurd.

De Staten van Limburg hebben mede besloten om een adres tot afschaffing der belasting op het gemaal aan Z. M. in te zenden; doch de gouverneur heeft geweigerd, aan dit besluit gevolg te geven.

De staten van Luik hebben de heeren *de Gerlache* en *de Melotte* herkozen tot leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en de staten van Vriesland de heeren *Lyclamlia* a *Nysholt* en *Fockema*.

's GRAVENHAGE, den 13. Julij.

De door Z. M. benoemde commissie voor het onderwijs, welke sedert vijf weken alhier dagelijks is vergaderd geweest, is II. Vrijdag op recessie gescheiden. Men zegt, dat dezelve in het najaar wederom zal bijkomen; doch zulks is geheel onzeker.

— Tijdingen uit Rome bevestigen, dat de heer *Nicolaas Alexis Oudernard*, pastoor van eene der kerken te Brussel, tot bisschop van Namen benoemd is. Zoo wij wel onderrigt zijn, zouden er vooreerst geene meerdere bisschoppen benoemd worden.

— Door Z. M. is, bij besluit van den 7. Julij 1828, No. 47, bepaald, dat het rapport der commissie tot onderzoek der beste rivier-afleidingen, benevens de daaromtrent reeds ingekomene of nog in te komen adressen en reclamatiën, in handen zullen worden gesteld van eene personele commissie, welke die stukken opzettelijk en nauwkeurig zal overwegen, en daaromtrent hare consideratiën zal indienen, benevens een ontwikkeld en bepaald advies omtrent de werken, welke, op het rapport der commissie tot onderzoek der beste rivier-afleidingen, zouden moeten worden uitgevoerd, in hier voege, dat daarop door den Koning eene eindelijke beslissing kanne worden genomen; zijnde tot leden der commissie benoemd de heeren: Mr. *A. W. N. van Tets van Goudriaan*, minister van financiën, voorzitter; *J. Blanken, Jr.*, staatsraad in buitengewonen dienst; inspecteur-generaal van den waterstaat; *H. Ewijk*, administrateur van den waterstaat; *A. Goekoop*, hoofdingenieur van den waterstaat; *A. F. Goudriaan*, staatsraad in buitengewonen dienst, inspecteur-generaal van den waterstaat; *F. G. baron van Lynden van Hemmen*, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal; *G. Mol*, hoogleeraar te Utrecht; *J. H. graaf van Rechteren*, lid der gedeputeerde staten van Gelderland; jonkhr. *S. J. Sandberg van Essenberg*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; *J. M. K. baron van Utenhove van Heemstede*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; *J. B. Visquain*, hoofdingenieur van den waterstaat.

(Dagblad van 's Gravenhage.)

— Uit het dagblad van Batavia tot den 1. Maart blijkt, dat de vijandelijkheden in de vorstenlanden in het laatst der maand Februarij steeds voortduurden, en dat de Nederlandsche krijgsmagt alomt, waar zij den vijand in 't veld aantrof, de bovenhand behield. De matiging *Sosro-di-Logo* was weder uit Magetan verdreven, en de majoor *Michiels* had van zijne zijde den vijand, die zich ten getale van 3000 man bij Kaliworo had vereenigd, met groot verlies afgeslagen. — Intusschen meldt men tevens, dat in het begin der maand 171 hoofden van dessa's in beide de vorstendommen zich hadden onderworpen, ten gevolge van welke de prins van Soerakarta nieuwe barissans, ten getale van ruim 900 man, had doen samenstellen, en in het laatste rapport van den generaal *de Kock* komt voor, dat hij bij de bewoners des lands meerdere blijken van genegenheid begon te bespeuren, om, in hun eigen belang, een einde te helpen maken aan de plaats hebbende onlusten.

Eene afdeeling schepelingen van Z. M. fregat *Bellona*, onder bevel van den luitenant *Schuijt*, heeft loffelijk medegewerkt tot verdediging van het Rembangsche.

ARNHEM, den 16. Julij.

Men schrijft uit 's Gravenhage, dat Hunne Majesteiten de Koning en de Koningin in den morgen van den 12. dezer aldaar zijn aangekomen, met H. K. H. Prinses *Marianne*. Naar men verzekert, hebben H. H. M. M. zich derwaarts begeven, ten einde bij de aanstaande bevalling van H. K. H. Prinses *Frederik* der Nederlanden tegenwoordig te zijn. Waarschijnlijk zullen Hoogstdezelve eenigen tijd te 's Gravenhage vertoeven.

— Volgens de jongste berigten uit Turkije, heeft de *seraskier Hussein-pacha* zijn hoofdkwartier te Schumla gevestigd. Bij voortdoring trekken Turksche troepen derwaarts.

De Grieken hebben gepoogd op Negroponte te landen; doch hunne onderneming is mislukt; de pacha aldaar heeft onderscheidene hoofden als zegeteekenen naar Konstantinopel gezonden.

Volgens eenen maatregel, dezer dagen door de Porte genomen, zal de Bosphorus niet gesloten worden; doch alle doorevarende schepen moeten zich aan een onderzoek onderwerpen; eene brik, welke aan den ingang is geplaatst, zal hun door een kanonschot het sein tot landen geven, en bij het niet voldoen hieraan, hen met kogels beschieten. Geen vaartuig zal 's nachts uitloopen, maar het aanbreken van den dag moet bij de Cijaneische eilanden afgewacht worden.

Den 10. Junij was te Konstantinopel de vaan van den profet nog niet uitgestoken.

— Volgens berigten uit Czernowitz, zou de Russische admiraal *Greigh* den Turken tusschen Varna en Kustendschi, weder 6 oorlogsvaartuigen ontnomen hebben. Zijne bestemming is om de bewegingen der Russische armee langs de zeekusten te verligten. De voorhoede derzelve zou reeds tot bij Varna genaderd, en daardoor de gemeenschap met de vloot verzekerd zijn.

Wegens de inneming van Braila, Isaktschi en Matschin zullen in de kerken van Jassij dankzeggingen plaats hebben. Eene algemeene illuminatie is er reeds geweest.

— Uit Odessa wordt den 24. Junij het volgende geschreven: « De Russische armee is thans in aantogt naar de hoofdstad van het Ottomaansche rijk, en binnen kort moeten wij beslissende tijdingen omtrent den duur van den tegenwoordigen veldtog bekomen; want het schijnt niet, dat de

Porte gebruik wil maken van het middel om commissarissen ter onderhandeling naar het Russische hoofdkwartier te zenden; maar dat zij eenen strijd op leven en dood wil aangaan, en daartoe hare maatregelen genomen heeft. Te Schunla schijnt de groot-vizier, gelijk in alle vroegere oorlogen, de verschanste legerplaats te zullen bezetten, om aldaar de Russische armee af te wachten en eenen slag aan te nemen. De Porte zal op dit punt bijzonder rekenen, om de Russen te sluiten. Dan de Russische hoofdmagt zal waarschijnlijk langs de kusten der Zwarte Zee trekken, en de bergketen van Varna uit overtrekken, om zich in de vruchtbare vlakke van Adrianopol te verspreiden, vervolgens de troepen van den Donau onder den generaal *Hoth* de hand te reiken en alsdan gezamenlijk op Konstantinopol aan te rukken.

Mengelwerk.

GEREGTSKOSTEN.

Algemeen hoort men klagen over de al te groote kosten, waartoe het voeren van een regtsgeving, volgens de bestaande wetgeving, aanleiding geeft; — die klagen zijn voorzeker niet geheel ongegrond, daar toch de kosten eener tot in appel voortgezette procedure dikwerf duizend en meer gulden bedragen.

Vermits bij de invoering onzer aanstaande wetgeving voorzeker nieuwe bepalingen, omtrent de geregtskosten, zullen gemaakt worden, schijnt het wezenlijk van belang, de oorzaken op te sporen, waaruit die klagen voortvloeijen, en tevens zoo mogelijk middelen te bedenken, tot wegneming van die bezwaren.

Schrijver dezes is noch advocaat noch procureur, hij verlangt dit ook nimmer te worden, zoodat hij in dezen geen persoonlijk belang heeft, doch juist hierom met te meer onpartijdigheid zijne gedachten over dit onderwerp kan mededeelen.

Bij alle wetgevingen is de veroordeeling in de kosten beschouwd als eene zeer gepaste straf voor hen, die zonder grond eenen anderen met twistgedingen bemoeijelijken, als eene *poena temere litigantium*. Reeds *Socrates* wenschte, tot vermijding van processen, de geregtskosten vermeerderd te zien, en in de daad is het voor den staat van belang, dat, ten einde de twistgedingen niet al te zeer vermenigvuldigen, de vermetele pleiter, door veroordeeling in de kosten, hiervoor worde gestraft, zoodat de geregtskosten in het algemeen niet moeten beschouwd worden als een noodzakelijk kwaad, maar dikwerf zelfs een geschikt middel kunnen opleveren, om twistgedingen te voorkomen, en op die wijze voor de maatschappij heilzame gevolgen kunnen hebben.

Hieruit vloeit evenwel al dadelijk voort, dat hij, die bevonden wordt met allen grond eenen anderen in regten te hebben achtervolgd, van de betaling van alle kosten moet bevrijd zijn, even zoo wel als hij, die ten onrechte door eenen anderen met twistgeding is bemoeijelikt.

Te dezen aanzien zijn allezins veranderingen in de bestaande wetgeving te wenschen; immers kunnen thans alleen de verdiensten van den procureur, voor zoo verre die bij het tarief zijn bepaald, met de uitschotten aan de verliezende partij worden in rekening gebragt, terwijl hij, die in het gelijk gesteld wordt, nog steeds verplicht is, de belooning voor buitengewone werkzaamheden, niet bij het tarief vermeld, aan zijnen procureur te betalen, en in alle gevallen het salaris en verschot aan zijnen advocaat moet voldoen. Hierdoor gebeurt het niet zelden, dat hij, die en bij de regtbank van eersten aanleg en bij het hooggeregtshof het pleit heeft gewonnen, evenwel gehouden is meer dan drie honderd gulden voor proceskosten te betalen, zonder die gelden van de verliezende partij te kunnen terugvorderen. — Dit schijnt in de daad met de billijkheid te strijden, daar men op die wijze eene schade moet lijden, waarvan een ander de moedwillige oorzaak is.

Te grooter is dit bezwaar, omdat men, volgens de Fransche wetgeving, genoodzaakt is bij de regtbanken in de hoofdplaatsen en bij de hoven de hulp van eenen advocaat in te roepen, en omdat er geen reglement of tarief bestaat, waarnaar de verdiensten van eenen advocaat moeten worden berekend; — moeilijk is het voorzeker, ten aanzien van het honorarium van advocaten, bepaalde voorschriften te geven; dan door het daarstellen van algemeene verordeningen, en door overigens de taxatie, gelijk vroeger, op te dragen aan het regterlijke collegie, voor hetwelk het twistgeding is gevoerd, schijnt men aanmerkelijke bezwaren uit den weg te ruimen. In alle gevallen zoude het hoogstwenschelijk zijn te bepalen, dat alle de kosten, waartoe een twistgeding heeft aanleiding gegeven, en mitsdien ook de verdiensten van de advocaten, door de verliezende partij moeten worden gedragen.

Ten aanzien van handelszaken, bestaat er in de Fransche wetgeving nog een grooter bezwaar, dan in gewone burgerlijke zaken; — de wet vooronderstelt, dat partijen voor de regtbank van koophandel zelve in persoon verschijnen, zoo dat geene procureurs-kosten aan de verliezende partijen in rekening kunnen gebragt worden. — Vermits evenwel voor de regtbanken van koophandel, dikwerf zaken worden aangebragt, die allezins de hulp van eenen bekwaamen regtsgeleerde vereischen, is bij, die zelf het beste regt voor zich heeft, doch dit regt voor de regtbank van koophandel moet doen gelden, zeer te beklagen; daar hij verplicht is, om, ofschoon triumpheerende, een groot gedeelte der proces-kosten te betalen.

Wij behandelden tot nu toe de geregtskosten als eene straf voor den vermetelen pleiter; dan de zaak verdient nog uit een ander oogpunt beschouwd te worden.

Indien het denkbeeld van regt of onregt in elk bepaald geval zoo duidelijk was te onderscheiden; indien alle de wetten, burgerlijke overeenkomsten of testamenten, zoo eenvoudig en klaar waren, dat dezelve voor geene tweeledige uitlegging vatbaar konden beschouwd worden; indien in elke zaak, hoe moeilijk en duister ook, steeds voor den regter middelen overbleven, om de waarheid te ontdekken, zoude het verlies van een twistgeding het onwrikbaar bewijs opleveren, dat men geheel roekeloos een ander in proces had gewikkeld, en zoude de veroordeeling in de kosten dus steeds eene welverdiende straf zijn. Dan, zoo lang het denkbeeld van regt en onregt zelfs bij den bekwaamsten man in een bepaald geval te dikwerf onzeker en weifelende kan zijn; zoo lang aan den mensch geene Goddelijke volmaaktheid kan worden toegekend, en de wetten, overeenkomsten en testamenten, mitsdien steeds voor verschillende uitlegging vatbaar zullen zijn; zoo lang de waarheid van de eene of andere gebeurde zaak zelfs voor den gemoedelijksten regter, na het naauwkeurigst onderzoek verholten kan blijven; zoo lang zijn er gevallen denkbaar, dat men in het zekerste denkbeeld het regt aan zijne zijde te hebben, een twistgeding aanvangt, waarin men evenwel met volle regt succumbeert, — zoo lang voorts aan den regter geene bovenmenselijke hoedanigheden kunnen worden toegekend, is het mogelijk, dat hij zich in zijne oordeelvelling vergist; in beide die gevallen verdient hij, die het twistgeding heeft gevoerd, voorzeker den naam niet van roekeloozen pleiter, en is het gewis hoogstongelukkig, dat hij voor eene dwaling, door voldoening van proceskosten moet boeten.

Vermits dit uit 's menschen onvolmaakte kennis en oordeel voortvloeit, kan dit niet geheel door den wetgever worden voorgekomen; dan de

overweging hiervan moet denzelfden voorzeker aansporen; om zoo veel mogelijk de geregtskosten te verminderen, opdat iemand niet buiten zijne schuld door eene niet geheel ongegronde dwaling in armoede worde gestort.

Diezelfde vermindering van geregtskosten wordt gevorderd, wanneer het zaken geldt, die wel niet twijfelachtig in regten zijn, maar waarin de schuldeischer, om voldoening te erlangen, de hulp der regters moet inroepen, wanneer b. v. roerende of onroerende goederen van den schuldenaar, die niet aan zijne verplichtingen heeft voldaan, moeten worden verkocht, of ook wanneer een koopman in staat van faillissement is verklaard, enz. In die gevallen verstrekken dikwerf de geregtskosten tot na deel van wettige schulden, zoo dat dezelve, in plaats van eene straf te zijn voor den roekeloozen pleiter, alsdan aanmerkelijk na deel aan den schuldeischer toebrengen, die niet alleen het onaangename moet ondervinden, hetgeen steeds gepaard gaat met het bezigen van geregtelijke middelen, maar die hierdoor tevens te meermalen een groot gedeelte van het hem wettig toekomende verliest.

Wanneer men de zaak uit dit oogpunt beschouwt, is het des wetgevers overweging voorzeker overwaardig, na te gaan, op welke wijze de geregtskosten kunnen worden vermindert; onzes erachtens zoude hieromtrent het volgende in aanmerking kunnen komen.

1°. Vermindering in de zegel-, registratie en griffie-regten.

(Hierover is in eene vorige reeds opzettelijk gehandeld.)

De betaling op het zegel en de registratie is in de daad zeer drukken-de, daar er nauwelijks eene burgerlijke handeling kan worden uitgedacht, waarvoor niet een aanzienlijke som voor zegel en registratie moet worden betaald. — Wanneer men toch eens de kosten van een procedure nauwkeuriger nagaat, zal men bevinden dat dezelve grootendeels bestaan uit zegel-, registratie- en griffie-regten, en dat de verdiensten der pleitbezorgers slechts een gering gedeelte uitmaken. Te wenschen ware het, dat, gelijk in het belang van de schatkist bepaald is, het getal zegels op elke pagina, en het getal woorden op elke regel, hetgeen niet mag worden overschreden, even zoo in het belang van den belastingschuldige wierd vastgesteld, dat men niet minder regels op elke pagina of minder woorden op elken regel van eene af te gevene expeditie zoude mogen plaatsen, dan een bepaald voorgeschreven getal, ten einde op die wijze te voorkomen, dat de zegel- en griffie-regten niet aanmerkelijk werden vermeerderd, door het zoo wijd uit elkander schrijven, als dit thans soms plaats heeft. — Te wenschen ware het, dat de zegel-, registratie- en griffie-regten in het algemeen konden vermindert worden, ten einde op die wijze aan elk ingezetene de gelegenheid te geven, om zich op eene weinig kostbare wijze regt te verschaffen.

2°. Vermindering van formaliteiten, vooral ten aanzien van de middelen van schuldeischers, om het hunne te bekomen.

Met genoegen is voorzeker door elken deskundigen opgemerkt, dat het nieuwe wetboek van burgerlijke regtspleging, hetwelk in de vorige zitting der Staten-Generaal is aangenomen, aanmerkelijke verbeteringen te dezen aanzien bevat. — Welligt zoude men, zonder de regten van iemand te kwetsen, bij de herziening van onze aanstaande wetgeving, hieromtrent nog verder kunnen gaan. — De wetgever stelle zich ten doel voor, om hier den gemakkelijksten en minst kostbaren weg voor te schrijven; hij zorge slechts, dat de schuldeischer zijne regten niet misbruike, ten aanzien van eenen ongelukkigen schuldenaar.

3°. Afschaffing van het, volgens de Fransche wetgeving, bestaande onderscheid tusschen advocaten en procureurs, en van de noodzakelijkheid om de hulp van beide in te roepen.

In sommige gedeelten van ons vaderland kende men, vóór de invoering van de Fransche wetgeving, bijna geene procureurs; al hetgeen tot het voeren van een twistgeding werd vereischt, werd door eenen advocaat gedaan; hieruit zijn dus geene bijzondere bezwaren ontstaan, evenmin, als er, zelfs onder het bestaan der Fransche wetgeving, nadeelige gevolgen zijn voortgevloeid uit de bepaling, dat voor regtbanken van eenen minderen rang ook door procureurs kan worden gepleit.

Intusschen veroorzaakt het eene aanmerkelijke vermeerdering van geregtskosten, wanneer men de hulp van twee pleitbezorgers moet inroepen, daar toch beide voor hunne werkzaamheden moeten worden beloond. — Hoezeer het nog niet beslist is, of bij eene volgende wetgeving het onderscheid tusschen advocaten en procureurs zal worden behouden, schijnen onderscheiden bepalingen in het nieuwe wetboek van burgerlijke regtspleging de hoop op te leveren, dat men werkelijk de hulp van slechts eenen pleitbezorger of verdediger zal behoeven in te roepen.

4°. Daarstelling van een tarief, waarbij aan de pleitbezorgers eene behoorlijke belooning wordt toegekend, met het stellige verbod, om, onder welke benaming ook, van een der partijen meer te vorderen.

Het is niet te ontkennen, dat de belooning van de advocaten en procureurs, in voege als die bij het Fransche tarief is vastgesteld, veel te gering is: men neme slechts in aanmerking, dat voor de moeilijkste en ingewikkeldste zaak nauwelijks dertig gulden, volgens het tarief, door de procureurs kan worden in rekening gebragt; dat de advocaten voor hunne pleidooijen, dikwerf de vrucht van verscheidene dagen arbeids, nog geen vijf gulden, en de procureurs nog geen drie gulden mogen declareren, om zich te overtuigen, dat de belooning, bij het tarief bepaald, veel te sober is, en geenszins geëvenredigd kan beschouwd worden met de eervolle en dikwerf moeilijke werkzaamheden van eenen pleitbezorger.

Wel verre nu, dat de wetgever, door zulk eene geringe belooning te bepalen, eenig voordeel aan de ingezetenen zoude toebrengen, wordt hierdoor veeltijds nadeel veroorzaakt, daar dit gewoonlijk aanleiding geeft tot willekeur; — de ondervinding leert het dan ook, dat men bij sommige hoven en regtbanken geheel afwijkt van het bestaande tarief, zoo zelfs, dat, naar men zegt, bij het hooggeregtshof te 's Gravenhage, een geheel ander tarief wordt gevolgd. — Bij die regtbanken, waar men meer schroomvallig de wettig bestaande reglementen volgt, zoeken de procureurs zich gewoonlijk schadeloos te stellen, door, onder voorgeven van bijzondere werkzaamheden enz., van hunne partijen zelf meer te vorderen. — Het is van belang, dat die misbruiken worden weggenomen, waartoe het noodzakelijk is eene gepaste belooning aan de pleitbezorgers toe te kennen, doch hierbij tevens het stellige verbod te voegen, zelfs onder bedreiging van straf, om niet meer te vorderen.

5°. Vermindering van de kosten der Deurwaarders.

Niet weinig worden de proces-kosten vermeerderd door de verdiensten der deurwaarders; het is bij vele regtbanken de gewoonte, alleen de deurwaarders in de hoofdplaatsen tot het doen van exploiten te gebruiken. Wanneer nu een arrondissement eenigzins groot is, en de partij op eenen afstand van acht of tien uren van de hoofdplaats woont, dan bedragen de reiskosten van den deurwaarder eene vrij aanzienlijke som; gemakkelijker zoude men deze kosten kunnen verminderen, door te bepalen, dat alle exploiten moeten worden gedaan door den deurwaarder van het kanton, waarin de partij woont, en dat dus geene verdere reiskosten kunnen worden in rekening gebragt, dan van de hoofdplaats van het kanton tot de woonstede van den geïnsinuerde, zijnde dit met goed gevolg al zoo reeds sedert lang in lijfsstraffelijke zaken bepaald.

In het algemeen stelle zich de wetgever ten doel, zoodanige voorschriften te geven, waardoor ieder ingezetene zich spoedig en op eene min kostbare wijze regt kan verschaffen! —

Engelschen en Franschen, Duitschers en Nederlanders zijn de namen van dezelfde beschaafde menschen, die, verschillend in temperament, afkomst en huisselijke levenswijze, niettemin verbroederd zijn in geest en ontwikkeling van redelijke vermogens. Afgescheiden door nationaal belang zijn zij echter vereenigd door de hoogste belangen der menschheid: beschaafdheid en verlichting, om welke zij allen, gezamenlijk of afzonderlijk, meer dan eenmaal hun bloed geplengd hebben. Deze belangen stelt de mensch nog hooger dan zijn nationaal belang, en nimmer zal hij zich de voorregten der beschaving door Barbarismus, Obscurantismus of Jezuitismus laten ontweiden. De verlichting is eene onzichtbare geestkracht, die thans magtiger dan ooit werkt, en door alle physische magt even zoo min kan onderdrukt worden, als de zee door de zweepslagen van XERXES of het bevel van CANNUT betengeld werd.

De onweers-uitbarstingen in het Oosten en het Westen van Europa worden met hoop en met vrees, met angst en blijmoedigheid, gade geslagen. Geen sterveling weet waar de bliksem treffen zal, en waar de regen in den schoot des aardrijks nieuwe vruchten zal doen ontkiemen. De elementen der verlichting en der beschaving zijn van eenen onstoffelijken aard, en sterven niet gelijk menschelijke lichamen. Men kan veldslagen winnen, staten veroveren, volkeren verdrukken, landen verwoesten; doch deze middelen dooden den geest des menschedoms niet, en sporen hem slechts tot grooter krachttoefening aan. Men kan de drukpers kluisieren, het schrijven verbieden, het spreken verhinderen, maar geene physische magt ter wereld kan de gedachten beheerschen, waarvan spreken, schrijven en drukken slechts uiterlijke vormen zijn. De natuur is in eeuwigdurende strijd met zich zelve; de schepselen tot aanhoudende aanval en wederstand toegerust; de mensch treedt onder alle schepselen als de grootste strijder te voorschijn. Het leven is een voortdurende strijd van het oogenblik der geboorte tot dat waarop zich het oog wederom sluit; eene aaneenschakeling van oorlogen onder familien, gemeenten, volkstammen en natien. Zoo vertoonen de geschiedboeken ons het menschedom, van ABRAHAM tot op onzen tijd. Physische magt kan den vloed wel tegen houden, doch eerlang worden de oevers overstromd en de dam verbroken, en slechts dan is zijn geweld te groot en brengt vernieling te weeg. De beschaving en de verlichting laten zich niet terugdringen noch tot stilstand brengen. Wanneer men haar den weg baant verbreiden zij zegen en vervoer; wanneer men haar te keer wil gaan verdubbelen zij haar geweld en slepen alles met zich mede. De gebeurtenissen van alle tijdperken, en ook die van onzen tijd zijn zoo vele bewijzen van deze nog niet genoeg erkende waarheid.

De beweging is in het geheele rijk der verlichting, maar de eenige zichtbare punten zijn thans in het Oosten en Westen van Europa. Daar, waar de meeste botsing en wrijving is, ontbrandt het oorlogsvuur. Het is geen strijd om land en volk, om heerschappij en grondgebied. De verlichte mensch beschouwt den krijg uit een hooger standpunt. Staten, namen der natien, monarchien, aristocratieën, republieken, zijn verschillende vormen van eene en dezelfde materie, te weten het menschedom op gelijken trap van verlichting. De aristocratische Rus, de constitutionele Franschman, de vrije Nederlander, de republikeinsche Amerikaan, handelen allen gezamenlijk onder verscheidene namen, volgens de algemeene wetten der voortgaande beschaving en verlichting. Alle beschaafde menschen vormen onderling eene eenheid, omdat éénzelfde geest hen bezielt, gelijk alle obscuranten, en absolutisten ook eene eenheid vormen, en door éénen geest-bestuurd worden.

Wanneer door deze vijanden der verlichting het barbarismus uitgenoodigd wordt op als medebroeder in hunnen werkring te treden, zoo is dit het verbond van den wolf en den vos tegen den leeuw als den gemeenschappelijken vijand; een bondgenootschap dat zich zelve ontbindt, zoodra het gevaar voorbij is.

Wanneer wij derhalve in het Oosten en het Westen van ons werelddeel verre van ons den fakkel des oorlogs zien blaken, moeten wij het krijgstaafreel door den politieken telescoop der verlichting beschouwen, zonder ons door de taal van het obscurantismus te laten verleiden. Dan wordt alles dubbel belangrijk, en terwijl men de onvermijdelijke gebeurtenissen die tot het doel moeten leiden, met deelnemende ontzetting gadeslaat, wijst nogtans de verbeelding met welgevallen op den zeer waarschijnlijken uitslag der crisis, die zoo onberekenbaar veel belooft.

UITSTAPJE NAAR SCHEVENINGEN.

Het lezen van het zoogenaamde *Uitstapje naar Zandvoort*, in No. 70, heeft mij op het denkbeeld gebragt om het resultaat van een dito uitstapje naar een meer druk bezocht wordend bad-etablisement, vóór een paar weken door mij bewerkstelligd, ten papiere te stellen, niet zoo zeer om in den rang van schrijver op te treden, waartoe ik in allen deele gevoel de bevoegdheid te missen, als wel ter openlijke aankondiging eener meer en meer toenemende onhebbelijkheid, waardoor gezegd bad-etablisement aanmerkelijk in waarde zou beginnen te verliezen, indien dezelve, bij voortdoring, bleef stand houden.

Wie den Haag bezoekt gaat gewoonlijk naar Scheveningen. Dit gebruik is schier algemeen geworden, vooral voor hen, die niet dagelijks in de gelegenheid zijn een aangenaam zeeluchtje te scheppen. Tot het getal diergenen behoorende, maakte ik dan ook, onlangs in den Haag zijnde, van die gewoonte gebruik, daartoe te meer opgewekt, door de begeerte om het volbouwde paviljoen Harer Majesteit onze beminde Koningin, en het bijna voltooide badhuis, in oogenschouw te nemen. Dewijl het een zeer warme dag was, reed ik, met gezelschap, per calèche, naar genoemd zeedorp. Daar komende en een' zijdelingschen blik op het weleer bloeiend logement van HARRAKER werpende, werd ik onwillekeurig tot den uitroep genoot: arme kastelein! de zon van uw fortuin heeft uitgeschenen! de maaitijd, of liever snijtijd, is voor u verdwenen! Men zal nu bij u geen f 1-20 meer komen verteren voor het nuttigen van eene portie garnalen, zoo als mij nog zeer wel heugt. Maar de schaar heeft ook lang genoeg bij u uitgehangen.

Door het zware zand getrokken, naderden wij het paviljoen, hetwelk men ons met alle beleefdheid liet bezichtigen. Ik zeg met alle beleefdheid, omdat men in het zuidelijk gedeelte onzes vaderlands wel eens gebrek aan beleefdheid bij de opzigtters der vorstelijke kasteelen en paviljoenen vindt. Het is en blijft toch gebruikelijk, dat men, na derzelve bezigtiging, een douceur aan den geleider of geleidster geeft, waartoe men te Scheveningen minder kosten dan elders behoeft te maken. Te Laken en te Ter Vuuren namelijk, moet men de foal wel driedubbel uitreiken, eerst aan den geleider, die zich aan de zaaldeur postiert, welke in de vestibule uitkomt, vervolgens, aan den man, die aan de voordeur staat en eindelijk aan den derden guide, die zich aan het hek bevindt. — Wat het paviljoen betreft, hetzelfde munt uit door smaakvolle ordonnantie en eenvoudigheid. Wij bewonderden onder anderen het fraaije stukadoorsel van het plafond in de zaal, dat de meeste voorwerpen aanwijst, welke de zee oplevert; ook het meublement dat eenvoudig net en voor een paviljoen aan zee, allezins passende is; terwijl de vorm van het theeservies, zoo men zegt, door Z. K. H. aan zijne mama ten geschenke gegeven, Hoogstdezelfs kieschen smaak eer aandoet. Wij vonden hier op den rand des schoorsteenmantels de geschenkjes van schelpen vervaar-

digd, door de Scheveningsche jeugd der Koningin aangeboden, ten blijk, hoe Hare Majesteit ook het geringe, maar uit een welmeenend hart aangeboden, op prijs stelt.

Nu reden wij door een wolk van stof, hetwelk niet tot de aangenaamheden van ons uitstapje behoorde, en waarin voor het vervolg, bij voorbeeld door bestrating wel mag voorzien worden, naar het nieuwe badhuis, welks uiterlijk ons aanvankelijk minder beviel dan dat van het Zandvoorder badhuis. In plaats van bij onze aankomst een' welgekleede staknecht te ontmoeten, die ons het portier van het rijtuig opende, gelijk zulks te Zandvoort plaats heeft, hadden wij deze beleefdheid aan een paar arme visschers jongens te danken, die natuurlijk belooning wachtten voor de bewezene hulpvaardigheid. Uit het rijtuig tredende, leverde het juist geen fraai gezigt op vóór het huis, eene gansche wasch van te droogen hangende bad-bemden te zien; en wij vonden deze tentoonstelling in geen deele bevorderlijk tot de elegance van een etablissement, waar men niet zelden bezoek van hooge personaadjen te wachten heeft. In de groote zaal gekomen zijnde, werd ons dadelijk door een' alles behalven net gekleeden bediende de vraag gedaan, waarmee men de bezoekers van nacht- en speelhuizen, gewoonlijk reeds bij het intreden lastig valt: «Wat zal mijnheer eu mevrouw gebruiken?» Deze receptie in een fatsoenlijk huis kwam ons dadelijk vreemd voor, welke bevreemding echter naderhand verdween, toen de ervaring ons volkomen overtuigde, dat hier weinig of geene goede orde bestond en er groot gebrek aan behoorlijk geiviliseerde bedienden was. Het tafeltje, waaraan wij ons plaatsten, muntte alles behalve in zindelijkheid uit, en men scheen zich ook niet te bekreunen om er die hoedanigheid aan te geven. Alvorens de vraag van den knecht beslissend te beantwoorden, namen wij de geheele zaal, op ons gemak, in oogenschouw en vonden dezelve fraai ingerigt wat de bouw-orde betreft, maar gebrekkig ten opzichte van het buffet, dat ons te klein en van te weinig gemakken voorzien voorkwam. De amphitrite, die zich daarin bevond, teekende ook niet veel minzaamheid. Wij gebruikten een glas limonade, die ons verfrischte. Na eenige oogenblikken uitgeblazen te hebben, kwam de wensch bij ons op om het geheele gebouw eens te doorzien, en daar alles door elkander liep, en de toegangen overal open schenen, doorwandelden wij alle vertrekken, logeer- en badkamers, zonder van iemand opgemerkt of door iemand in ons doel gehinderd te worden. Het gebouw is groot van omvang met twee hoogsgewijze, naar de zee uitstekende vlegels. Van den weg inkomende treedt men in eene ruime vestibule, aan welker einde de groote zaal is. Eer men dezelve echter binnentreedt vindt men ter wederzijde gangen naar de logeerkamers van den eersten rang geleidende, gelijk boven naar die van den tweeden rang. Rechts in de vestibule is de biljard-kamer, waarin zich een allerprachtigst biljard bevindt en verder alles met smaak georneerd is. Links is de eetzaal, niet zoo brillant, en waar de tafel met alles behalve fraai tafelgoed gedekt werd. Wat de gordijnen door het geheele huis betreft, zij zijn gelijk aan het tafelgoed; maar men onderrigtte ons, dat daarin vorfraaijing zou komen, als het gebouw geheel voltooid was. De logeerkamers zijn klein en laag van verdieping, en bij gebrek aan zonschermen brandend heet. Vergelijkt men nu over het geheel genomen dit gebouw, de receptie en bediening met dat van Zandvoort, dan is het laatste verre verkieslijker, en wint het in vele opzichten. Te Zandvoort is de entree allerbekoorlijkt en verrassend. Men wordt er ontvangen op eene gracieuze wijs en met orde, netheid en vlugheid bediend; terwijl de constructie van het badhuis, mij bevalliger, en voor de gezondheid bevorderlijk toeschijnt. Het eenige, wat wij in de groote zaal te Scheveningen fraaijer vonden, dan in die te Zandvoort, zijn de hoogsgewijze openstaande deuren, welke sierlijker aspect opleveren dan de vierkante deuren in de Zandvoorder zaal en de ramen boven dezelve. — Eindelijk, daar het weder zoo uitlokkend was en de ondergaande zon ons een der heerlijkste natuurtooneelen beloofde, besloten wij tot eene wandeling langs het strand; maar, ons gezelschap uit dames bestaande, moesten wij dit genoeg voor ditmaal opgeven. Eenige heeren zich in de zoogenaamde badkarretjes, in den vorm van tentjes, ontkleed hebbende, kwamen daaruit in hunne natuur-kleedij te voorschijn en hadden de onbeschaamdheid zich zoo, ten aanschouwen der wandelaars, in zee te begeven; tot welke indecente wijze van baden zij geenszins genoodzaakt zijn, bijaldien zij zich slechts met de badkarretjes een eind wegs in zee doen trekken. Deze onhebbelijkheid meer en meer toenemende en geene middelen ter wering en voorkoming gebezigd wordende, zullen de dames van het genot der strandwandeling in het vervolg geheel verstoken zijn, dat merkkelijk strekken zal om het genoeg der bezoekers van het Scheveningsche badhuis te verminderen. Bovendien, wat moeten vreemdelingen en vorstelijke personen, die zich hier aan zee komen verlustigen, van zulk eene onkiesheid der Hollanders denken en tot welke spotternijen en, voor het Nederlandsch karakter, ooteerende aanmerkingen moet zulks bij den meestal tot schimp gezinden buitenlander aanleiding geven! Wenschelijk is het derhalve, dat zij, die hier het gezag voeren, ten spoedigste een einde maken aan zulk eene laakbare en voor het etablissement hoogst nadeelige gewoonte. — Zoo ergens decence en goede orde gevorderd worden, dan voorzeker op die plaatsen, waar men voor de aanzienlijke en beschaafde volksklasse badplaatsen oprigt en in stand wenscht te houden. — En hiermede is mijne opgeuomene taak afgewezen en acht ik mijn doel ter openlijke bekendmaking eener zeer onaangename ontmoeting bereikt.

CHEROKEEZEN-COURANT.

Als een nieuw verschijnsel in de letterkundige wereld, mag men te recht beschouwen zeker nieuwblad, onder den titel van *Cherokeezen-Phoenix*, onlangs in Noord-Amerika, uitgekomen. Deszelfs verschijning is vooral opmerkingswaardig, als men de zamenloopende moeilijkheden, welke aan zoodanige onderneming in den weg staan, en de voor beschaving en volksverlichting heilzame gevolgen, uit deszelfs verspreiding onder eene nog grootendeels ruwe natie voortvloeiende, in overweging neemt. De *Cherokeezen* of *Tschirokeezen* maken eene groote volksstam uit in het Z. en W. Carolina en zijn in 4 hoofdstammen verdeeld, als: *Creeks* of *Muskogulgen*, *Chaktaws*, *Chikasas* en *Cherokeezen*. Men houdt hen voor de beschaafde Indianen van Noord-Amerika, en hebben vele steden en dorpen, die door groote wegen met elkander gemeenschap hebben. Zij beoefenen den landbouw, bouwen katoen en indigo, en hebben veel jagt en paardenfokkerij. In 1817 bestonden zij uit 14,500 zielen, waaronder 340 blanken. Zij hadden toen 340 neger-slaven, 19,500 runderen, 6,100 paarden, 19,600 zwijnen, 1,050 schapen, veel runderen, veel tam gevogelte, 13 koeien-, 5 zaag- en 1 kruidmolen, 3 salpeterziederijen, 30 wagens, 500 ploegen, 1,600 spinnewielen en 500 weefgestoelten, eenige goudsmiden, kerken enz. Zij zijn goede schutters met boog en geweer en hangen tegenwoordig van de *Creeks* af. Doch om tot het bovengenoemde blad terug te keeren. Deszelfs eerste nummer bevat, onder anderen, het eerste deel der *Cherokeesche* constitutie, voorzeker de eerste onder een volk, dat nog nauwelijks uit den staat eener algemeene onwetendheid en bastaardij te voorschijn treedt. Voor het overige bepaalt de inhoud der gezegde Courant zich grootendeels tot vertalingen uit andere nieuwspapieren, in de Cherokeesche taal en wel in letterschrift, door eenen inboorling, met name GUESZ, uitgevonden, welke uitvinding almede als eene letterkundige merkwaardigheid onzer eeuw mag aange-

merkt worden. Wij zullen, waarschijnlijk door middel van het dagblad: de *New-York Daily Advertiser*, waaruit dit bericht is overgenomen, in het vervolg gelegenheid vinden om van deze Amerikaansche Phoenix meer te kunnen zeggen.

PROGRAMMA.

De Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde alhier heeft hare algemeene vergadering gehouden op Maandag, den 16. Janij dezès jaars.

De vergadering door den voorzitter, den hoogl. *Siegenbeek*, geopend zijnde met eene aanspraak, is door den secretaris verslag gedaan van de maandelijksche vergaderingen, sedert de laatste algemeene bijeenkomst gehouden; alsmede nopens de bibliotheek der maatschappij.

Tot een onderwerp uit de klasse der oudheid- en geschiedkunde, om naar een' prijs te laten schrijven is uit de vier voorgestelde vragen met groote meerderheid van stemmen verkozen de tweede, aldus luidende: « Kan men wel met waarheid zeggen, dat de oud Nederlandsche Republiek ooit, in den eigenlijken zin des woords, een' vasten staatsvorm (constitutie) gehad heeft? Moest niet het onbepaalde en wankelbare van haren vorm, uit den aard, aanleiding geven tot die hevige beroeringen, welke haar, gedurende haar gansche bestaan, geschokt hebben? en welke heilzame lessen en gevolgen levert deze wijze van beschouwing voor den beschrijver van hare geschiedenis op?»

De verhandelingen, ter beantwoording van de vastgestelde prijsvraag, zullen voor den eersten Januarij des jaars 1830, moeten ingezonden worden bij den secretaris der maatschappij, prof. *H. W. Tydeman*, of bij den tweeden secretaris *Mr. W. P. Kluit*, te Leijden, vrachtvrij, geschreven met eene andere hand, dan die des schrijvers; en voorts met vermelding van deszelfs naam alleenlijk in een afzonderlijk omslag.

De maatschappij heeft voorts besloten:

I. Om, te beginnen met het jaar 1830 en onverminderd den geregelden loop der prijsopgaven, van drie tot drie jaren de gewone gouden medaille der maatschappij toe te wijzen aan den schrijver van eenig oorspronkelijk werk in den tijdkring der laatste negen of tien jaren in ons vaderland in het licht verschenen, in een der drie vakken van vaderlandsche geschiedenis, taalkunde, en welsprekendheid en dichtkunde. Hiertoe zullen in de algemeene vergadering van 1829, uit eene gemotiveerde voordragt der maandelijksche vergadering, van een tiental leden, vijf tot beoordeelaars gekozen worden: welke commissie, daartoe termijnen vindende, een met redenen gestaafd voorstel tot bekrooning van een zoodanig werk voor het einde der maand Maart (1830, enz.) aan den voorzitter of secretaris der maatschappij zal inzenden; om bij de punten van beschrijving der volgende algemeene vergadering te kunnen gevoegd en alzoo tijdig vooraf tot kennis der leden gebragt worden.

II. Voor de gewone prijsuitschrijving der maatschappij de onderwerpen in het vervolg te bepalen tot de drie vakken, van vaderlandsche oudheid- en geschiedkunde, taalkunde, en theorie van dichtkunst en welsprekendheid.

Tot leden der maatschappij zijn benoemd: de heeren *Jr. Mr. G. Beezerts* van Blokland, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en van de regtbank van eersten adleg, enz. te Rotterdam; *Jr. Mr. F. Berg* van Middelburg, advocaat te Amsterdam; *Mr. J. Bondt*, advocaat te Amsterdam; *B. L. van der Boon Mesch*, S. S. Th. Doct. Predikant te Leeuwarden; *C. G. Boonzajer*, notaris te Gorinchem; *O. A. grave van Byland*, te 's Gravenhage; *A. G. van Capelle*, Litt. Hum. Doct. Conrector der Latijnsche Scholen te Amsterdam, *Jr. Mr. G. G. Clifford*, lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal enz. te Amsterdam; *Mr. J. P. van Wickevoort Crommelin*, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, president van de maatschappij van wetenschappen te Haarlem; *Jr. Mr. P. S. Dedel*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, enz. te Amsterdam; *Mr. H. J. Dyckmeester*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, enz. te Tiel; *Mr. W. B. Donker Curtius* van Tienhoven, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, te Dordrecht; *Mr. P. J. de Fremery*, advocaat in 's Hage; *Mr. H. Griffioen* van Waerder, Onf. Raad in den Hoogen Raad van Holland en Zeeland, in 's Hage; *Mr. A. van Halmael*, Auditeur Militair in Vriesland, te Leeuwarden; *J. Heringa*, El. z., Hoogleraar in de Godgeleerdheid enz. te Utrecht; *Mr. N. J. A. C. Hoffmann*, wethouder advocaat enz. te Rotterdam; *Mr. D. J. Heeneman*, raadsheer in het Hoog Geregtshof in 's Hage; *R. P. van de Kastele*, Predikant enz. te 's Hage; *W. C. Koopmans*, Professor bij de Doopsgezinde te Amsterdam; *F. G. Baron van Lynden* van Hemmen, president van den Hoogen Raad van Adel, enz. in 's Hage; *H. Myer* Jr., te Haarlem; *Mr. M. J. Pauw*, officier bij de Regtbank in 's Hage; *Mr. D. van Poelien* van Nuland, Oud Burgemeester van Dordrecht; *Jr. Mr. H. A. van Rappard*, Procureur Crimineel in Gelderland, te Arnhem; *Mr. J. C. Faber van Riemsdyk*, Advocaat, enz. in 's Hage; *G. Rayten-schild*, beroepen Predikant te Zutphen; *Mr. J. Schimmelpenninck*, Advocaat te Amsterdam; *J. Smits* Jz., te Dordrecht; *J. H. Baron van Tuyl* van Serooskerken, Gouverneur der provincie Utrecht.

Voor of op 1 Januarij 1829, wordt antwoord verwacht op de prijsvraag, in het verleden jaar uitgeschreven:

Welk is het wezenlijk en kenmerkend onderscheid der welsprekendheid van den Kansel, van de Pleitzaal, van de Raadsvergadering en van de Gehoorzaal? (mede in voorbeelden aan te wijzen.)

En op de in den jare 1825 uitgeschreven, verleden jaar herhaalde: « Welke ophelderingen zijn er voor onze Taal- en Oudheidkunde te maken uit eene nauwkeurige kennis der Heidensche Gebruiken, welke thans in deze landen hebben plaats gehad.»

Leijden, den 5. Julij 1828. Uit naam der Maatschappij. *Mr. H. W. TYDEMAN*, Secretaris.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 16. Julij 514 werd HORMISDAS tot 52ste Paus verkoren.

Den 16. dito 1070 viel de beruchte veldslag voor tusschen BOUDEWYN VI. en ROBERT DE VRIES.

Den 17. dito 845 stierf LEO IV., de 103de Paus.

Den 17. dito 1544 sneuvelde de Prins van Oranje, RENE DE CHALONS, even 32 jaren oud, ongelukkig, bij het beleg van *St. Disier* in *Champagne*, latende zijnen neef WILLEM VAN NASSAU tot zijnen erfgenaam na en wordende in het stadhouderschap van *Holland* opgevolgd door LODEWYK VAN VLAANDEREN, heer van *Praat*.

Den 17. dito 1727 werd SIMON VAN SLINGELAND tot raadpensionaris van *Holland* aangesteld.

ARNHEM, den 14. Julij.

Het water is hoog in den Rijn aan de Paal:

Den 13 Julij 2 El o Palm o Duim; gewassen o D. gevallen o D

Den 14 dito 2 El o Palm 5 Duim; gewassen 5 D. gevallen o D

§ § + De ONTVANGER der DOMEINEN
+ + van de ALGEMEENE NEDERLAND-
+ SCHE MAATSCHAPPY TER BE-
GUNSTIGING VAN DE VOLKSVLYT, wo-
nende te TIEL, zal op de onderstaande dagen publiek verkoopen,
de GROVE KOORNTIENDEN, in het Ressort van
deszelfs Kantoor gelegen, te weten:

Op Donderdag den 24. Julij aanstaande, des voormiddags ten negen ure te *Buren*, de TIENDEN van *Buren*, *Erichem*, *Asch*, *Achter den Haag*, *Beusichem*, *Zoelmond*, *Tricht* en *Buurmalsen*.

Op Vrijdag den 25. des voormiddags ten negen ure, te *Geldermalsen*, de TIENDEN van *Geldermalsen*, *Rumpt*, *Deil* en *Meieren*, en des namiddags ten vier ure te *Wadenoijen*, de TIENDEN van *Wadenoijen* en *Zennewijnan*.

Voorts op Zaterdag den 26. des voormiddags ten negen ure, te *Tuil*, de TIENDEN van *Opjnen*, *Nerijnen*, *Waardenburg*, *Tuil*, *Haasten* en *Hellow*, en laatstelijk des namiddags ten vier ure te *Varik*, de TIENDEN van *Varik* en *Heesselt*.

§ + § Op Dingsdag den 22. Julij aanstaande, des voormiddags ten tien ure, zal te *Arnhem*, op de Markt, ten huize van *J. ROBERT*, in de *Kroon*, verkocht worden: eene groote VERZAMELING van SPIEGELS, in allerhande grootte en kwaliteiten, alsmede eene zeer schoone menigte van PRENTEN achter Glas; daags voor den verkoop voor een ieder te zien, van des namiddags 2 tot 6 uren.

+ + + Op Dingsdag den 29. Julij 1828, des nademiddags ten vier ure, zullen ten huize van den Kastelein *R. DE ROOS*, in het *Wapen van Reede*, aan de *Middagter Steeg*, bij *Dieren*, publiek aan de meestbiedenden worden verkocht: DRIE stuks bij uitstek schoone driejarige PAARDEN, alle bijzonder geschikt tot Rijpaarden, als:

Een ZWART MERRIEPAARD, van *Arabisch Ras*.

Een SCHIMMELDITO, van *Meckelenburger Ras*; en

Een DONKER SCHIMMEL RIJNPAARD, van *Hongaarsch Ras*.

Voorts een JARIG VEULEN, van hetwelk de beroemde Hengst. *Zadi-Tokan*, uit de Stoeterij van *Borkulo*, de Vader is.

Informatien ten Kantore van den Notaris *Mr. E. A. HOOGLANDT*, te *Dieren*, bij *Arnhem*. — *Brieven franko*.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN BORDEAUX-WYN

te AMSTERDAM.
J. MEYNDER S, VAN IERSEL en *HEY S-TEREMAN* en de verdere in de Biljetten genoemde Makelaars, zullen op Donderdag den 21sten Julij publiek verkoopen: circa 42 vaten RODE BORDEAUX WYN, van het gewas van 1826.

NB. Deze Verkoopng wordt gehouden op speciaalen last der eigenaars.

+ § § TE KOOP: een koppel lichtbruine vierjarige MERRIEPAARDEN, Geldersche ras, zonder fouten en mak in alle tuig. Nadere informatie met vrachtvrije brieven onder de letters A. W., bij den drukker dezer.

§ § § Degene die regt vermeent te hebben op een ZILVEREN REPETITIE-HOROLOGIE, vervoege zich bij den

Commissaris van Politie,

der Stad *Arnhem*,

ZYNEN WARTEL.

** Bij *J. VAN LUTTERVELT*, Collecteur der Koninklijke Nederlandsche Loterij te Tiel, is in de afgelopen 3de Klasse der 140ste Loterij getrokken de Kapitale Prijs van f. 80,000.

§ + § Op Maandag den 7. Julij 1828, is, bij gelegenheid van eene reis naar het *Loo*, vermist geworden, een Gouden REPETITIE-HOROLOGIE, waaraan een Gouden Ketting en Cachet met rood Carolinen Steen, waarin een gespeden Famille-Wapen: — Iemand zulks gevonden hebbende, en aan den Eigenaar terug leverende, zal daarvoor acht duizent tot eene belooning bekomen. — Adres bij den Heer Directeur van het Postkantoor te *Arnhem*.

** De Ondergeteekende gezien de Advertentie in de *Amsterdamsche Courant* van 3 en *Haarlemsche Courant* van 5 Julij, geteekend *H. H. KLYN*, berigt het publiek, dat hij als in der tijd door aankoop eigenaar geworden van het Reet van Kopy en der voorhanden zijnde Exemplaren der 2 deelen GEDICHTEN van *H. H. KLYN*, en den ZEGZANG op *WILLEM FRÉDERIK GEORGE LODEWYK, PRINCE VAN ORANJE*, aan *Z. W. E.* het voornemen tot den herdruk van dit Werk op postformaat, en om denzelven bij intekening tot verminderden prijs uit te geven, heeft medegedeeld, en voorts *Z. W. E.* tot het nazien dezer verzocht, hetgeen aah hem door den Heer *H. H. KLYN* is geweigerd en waarom hij dan heeft goedgevonden deze nieuwe editie, en wel dengdelijk het eigen werk van dien Auteur, hoezeer door denzelven in zijne Advertentie ontkend, door eene bekwame hand, (zonder daarin hoegenaamd te corrigeeren) nauwkeurig en letterlijk den eersten druk te zullen doen navolgen. — De prijs der Intekening, welke met primo Augustus gesloten zal worden, is op gewoon papier per deel f 1.25, op best papier f 1.65.

P. S. De Intekening geschiedt bij alle Boekhandelaren in dit Rijk. *Amsterdam*, den 5. Julij 1828.

H. MOOLENYZER.

** De TANDMIDDELEN van den, door de Provinciale Geneeskundige Commissie van *Gelderland* geauthoriseerden, Tandmeester, *LEHMAM JOSEPH SON*, worden in Commissie verkocht, bij de Boekverkoopers *J. Az. DOJER*, te *Arnhem* en *W. C. IVANSLEVEN*, te *Zutphen*; bij den kunstdraaijer *STRONK*, te *Nijmegen*, en bij den Kastelein *VERMEER*, in het hof van *Berlijn* te *Zevenaar*.

De Tandmiddelen zijn: Een TANDPOEDER, ter onderhouding en zuivering der tanden, zonder het glazuur te benadeelen, a 50 Ct het Pakje, en een Tand- en Tandvleesch versterkend ELIXER, ter herstelling van Scorbutieke en losse Tandden, ter verhoeding der aansteking van dezelve, en ter zuivering van het bloedende en sponsieuse Tandvleesch a f 1 —: het kleine, en f 1 - 50 het grootte Flesje.